

Res je, da se je že tudi prej pri nas delalo v tej stroki, ali vse, kar se je storilo, je samo preludij. Novakovo delo je pa dovršena mojstrska simfonija. — Slovenski stenografje pisatelji pred Novakom, to so naši — Vodniki. Novak je naš stenografski — Prešeren. Ž njim je napočila v razvoju slovenske stenografije nova epoha.

Dosedaj smo bili Slovenci in stenographicis med Slovani na zadnjem mestu. Od danes smo brezdvomno na — prvem, kajti noben slovanski narod nima tako temeljite in tako dovršene učne stenografske knjige, kakor je Novakova, s katero se celo iz bogate nemške učne stenografske literature morejo le redka in sicer najboljša dela primerjati, katera jo pa komaj dosežajo, ne preseza je pa nobeno. O tem sem prepričan do dna duše in ne bojim se ugovora z nobene strani.

Strogo logična razvrstitev gradiva, temeljito strokovno razpravljanje, kratka in jasna stilizacija pravil, veliko bogastvo najprimernejših, sestavno urejenih vzgledov, čist, gladek in vseskozi pravilen jezik, kateri je povsod v prekrasnem soglasju s stenografskimi principi, lep tisk, jasen, čist in točen steno-gram, vse to priporoča Novakovo stenografijo kot izborno učno knjigo, katere bodo gotovo veseli vsi učitelji stenografije, dijaki stenografi, posebno pa še samouki.

Kar Novakovo stenografijo v današnjem času stenografske spekulacije, ki je rodila pri raznih narodih s svojimi površnimi in plitvimi deli toliko zla, tako posebno odlikuje, to je po mojem mnenju njena ko zlato čista solidnost in pa tista nedosegljivost. Ta knjiga je pravi arhitektonski umotvor, kjer ni nič pomanjkljivega, nič slabega, nič dvomljivega, nič nejasnega. Pisatelj je mislil na vse. Velika je pridobitev za slovensko stenografijo, da je Novak uvedel dosedaj navadni petljasti *v* tudi kot samostojen znak v abecedo.

Stenografski del je prav lepo, jasno in točno avtografiral prof. I. Mach, a mojstrski litografiral I. Farský v Pragi.

Cena elegantni knjigi, pri kateri je imel pisatelj kot založnik gotovo veliko stroškov, je pač nizka. Za veliki trud pa, ki ga je kakor pridna in neutrudna čebela vložil v to prelepo knjigo, na katero je lahko vsak Slovenec pred celim svetom ponosen, sprejel bo gotovo najlepšo nagrado, namreč hvaležnost celega slovenskega naroda.

Prof. Mijo Vamberger.

Hrabroslav Volarič: Samospevi s klavirjem. Cena 3 K. Kot prvi zvezek zbranih skladb svojega pokojnega mladega moža je izdala gospa Franja Volaričeva »Samospeve«. Redigiral je izdajo gosp. Jos. Čerin na Dunaju. Tiska jo je v odlični obliki zavod Jos. Eberla & Comp. istotam. Deset samospevov je zbranih v tem zvezku. Niso to bohotne rože, vzrasle, da bude strast in opajajo s svojo vonjavo, le priproste cvetke so, skromen kras zelenih gajev. Lahka je Volaričeva faktura, zato pa jasna in umljiva, prosta vsake kombinacije. Popevko hoče Volarič podati, ne umeteljne kompozicije; ne sili in ne trudi se k uspehom, za katere mu primanjkuje moči, ostane marveč sam s seboj zadovoljen v mejah diletantskega uglasbenja srčnih svojih čutov. S tem, kar podaje Volarič, je pač

ustreženo najširšim vrstam pevk, in ni dvomiti, da posežejo naše pevke-diletantije rade po Volaričevem zvezku; saj so te pesmi lahko izvedljive, ni pa tudi dvomiti, da se jim prikupijo, ker so vse prijazne, nedolžna pomnožitev glasbe za domačo rabo.

Dr. Vladimir Foerster.

H. O. Vogrič. Kupleti za nižji glas s spremljevanjem glasovirja. Trst-Tolmin 1901, lastna založba. (1. Temu treba se privadit' . . . 2. Temu treba se odvadit' . . . 3. Ona pa mu osle kaže . . .) Cena 1 krona, z besedilom vred 1 K 20 h.

Ali naj res kritikuje glasbeni referent ta najnovejši muzikalni fabrikat? In to v listu, posvečenem »književnosti in prosveti«, kakoršen je »Lj. Zvon«?

Ne verjamem, da zahteva g. urednik kaj takega od mene, akoravno mi je izročil recenzni eksemplar v »presojo«.

V Berlinu so pred kratkim ustanovili »Überbrettel«. Upati je, da si za glasbeno umetnost tako vneto ljubljansko občinstvo kmalu sezida kak »Unterbrettel«, kjer bodo menda celo take neslane hipertrivialnosti s filistrskim navdušenjem sprejemali.

Na devetkratno zagotavljanje g. skladatelja: »Temu treba se privadit'« menda ni boljšega odgovora kakor refrain iz drugega kupleta: »Temu treba se odvadit'«. Da, zadnje besede si naj zapomni g. avtor — o, lucus a non lucendo! — prav dobro, že iz usmiljenja z nedolžnim papirjem, ki se ne more braniti proti takim naivnostim.

Cena tega umotvora je na vsak način premajhna. Kdor ima za take stvari denarja, spada brezdvomno med »zgornjih deset tisoč«. Tak človek pa tudi lahko več plača.

Dr. Gojmir Krek.

Upodabljaljoča umetnost

Razstava akademije umetnosti v Peterburgu. Kakor vsako leto, tako se je tudi letos otvorila 4./17. novembra v akademiji umetnosti razstava konkurentov na imenovanje umetnika. Razstava napolnjuje skoro vse dvorane akademijske galerije. Število umotvorov je ogromno. Tu so slike dovršene, skice in študije. Zastopana so: slikarstvo, kiparstvo, gravura in arhitektura. V takozvani Apollonovi dvorani razstavljeni so umotvori učencev profesorja Rjepina, profesorja Mate (graveur) in kipi učencev profesorja Beklemiševa. V nasprotni, takozvani Rafaelovi dvorani pa se nahajajo slike učencev profesorjev: V. E. Makovskega (žanrist), Kiseljeva (pokrajnski slikar) in profesorja Kovalevskega (bataljist). V dalje sledečih dvoranih pa so razstavljene študije, risbe, domača dela in arhitekturni oddelek. Vseh razstavljalcev konkurentov je letos 52, med katerimi pa jih je dobilo ime pravega umetnika le 35. Med temi so štirje odlikovani, da se pošljejo na državne stroške v inozemstvo na daljšo izobrazbo.

A. A. Muraško, bivši učenec profesorja Rjepina, razstavlja sliko »Pohoroni Koševogo« (pogreb načelnika zaporožcev). Dobil je za to sliko pravo umetnika in odlikovanje s stipendijem za inozemsko potovanje. Slika je ogromna, na prvi vtisk zelo efektivna, toda semintja ji v malenkosti primanjkuje. Po kompoziciji malo preveč posnema svojega profesorja po sliki »Krestni hod« (pro-